

विषयोऽत्यरुजोऽतिकण्डुः पापाण्यवत् हननोपपन्नः ।
 विराभिष्टद्वय कफप्रकोपाद्विचः खवेच्छुक्लवनञ्च पृथम् ।
 गरीरवृक्षयष्टिद्विहानिः स्निग्धोमहानत्यरुजोऽति-
 कण्डुः । मेदःकृतो गच्छति चातिभिन्ने पिण्ण्राकंसर्पिः-
 प्रतिमत्तु मेदः । व्यायामजातैरवलस्य तैस्तैराक्षय्य
 वायुर्हि गिराप्रतानम् । संपोष्य सङ्कोष्य विषोष्य यापि
 यन्धिं करोत्युन्नतमाशु वृत्तम् । यन्धिः शिराजः स तु
 लक्ष्मणाध्या भवेद्यदि स्यात्तरुजसलस्य । अरुक् स-
 वायचलोमहंस मर्मोत्थितथापि विवर्जनीयः”

ग्रन्थिक न० ग्रन्थिरिदं प्रायति-कै-क यन्थि+अस्यर्थे
 ठनु वा । १पिप्पलीमूले २पन्थिपर्यं ३गुग्गुलौ ४करीरे
 वंशे ५दैवघ्ने ६सहदेवाख्ये पाण्डवे च पु० मेदि० ।

ग्रन्थित त्वि० यथि-क्त । गुम्फिते अमरः ।

ग्रन्थिदला स्त्री पन्थिर्देवेऽस्याः । मालाकन्दे राजनि० ।

ग्रन्थिदूर्वा स्त्री पन्थिप्रधाना दूर्वा शा० त० । (गांठदूर्वा)
 दूर्वाभेदे राजनि० ।

ग्रन्थिन् त्वि० पन्थिस्तदर्थो वा ज्ञेयतयाऽस्यस्य १पन्थि-
 णिनि वा यन्थिर्धवेत्तरि २पन्थियुक्ते तद्विधिष्टे
 ३यन्थनकर्त्तरि च । अज्ञेभ्योपन्थिनः ञ्छा यन्थि-
 भ्यो धारिणोऽपराः सन्तुः । “यन्थी भयति पण्डितः”
 सर्वत्र स्त्रियां ङीप् । “सुप्त आपिर्हृदे चक्षुर्न यन्थिनी
 चरण्युः” ऋ० १०।६।१। यन्थिनी यन्थयती संदर्भ-
 यती भा० । [राजनि० ।

ग्रन्थिपत्र पु० यन्थिप्रधानं पत्रमस्य । चोरकनाम गन्धद्रव्यं
 ग्रन्थिपर्यं न० पन्थो पणान्यस्य पन्थीनि यन्थयुतानि वा
 पणान्यस्य । (गाठिवाला) १वृक्षभेदे अमरः । “पन्थि-
 पर्यं निक्ततीक्ष्णं कटूष्णं दीपनं लघु । कफघातविष-
 आसकण्डूदौर्गन्ध्यनाशनम्” भावप्र० । २चोरनामगन्धद्रव्यं
 राजनि० ३जलकालतायां स्त्री राजनि० ४गण्ड-
 दूर्वायां स्त्री राजनि० गोरा० ङीप् ।

ग्रन्थिफल पु० पन्थि यन्थियुक्तं फलमस्य । १कपित्थहृत्ते
 २मदनहृत्ते ३शाकण्डहृत्ते च राजनि० ।

ग्रन्थिवन्धन न० इत० । (गाटवाधा) पुस्तकादौ १इडवन्ध-
 नार्थे बन्धनभेदे २जन्मनिधौ गोरोचनायुतस्त्रवन्धने
 च । “गुडदुग्धतिलानद्यात् जन्मयन्थेय वन्धनम् ।
 गुग्गुलुनिम्बस्विहार्थदूर्वागोरोचनायुतम्” छत्रचि० ।

ग्रन्थि(व)र्हिन् पु० यन्थिं वर्हति वर्ह-सूतौ यन्थिं
 वर्हति वर्ह-वधे णिनि । यन्थिपर्यहृत्ते शब्दर०

ग्रन्थिभेद पु० यन्थिं वस्त्रादियन्थिं भिनत्ति भिद-अण्
 छप० स० । (गांठकाटा) चौरभेदे “अकूलं यन्थिभेदस्य”
 छेदयेत् प्रथमे यधे । द्वितीये हस्तचरणौ तृतीये बध
 मर्हति मनुः “उत्तमे पकयन्थिभेदौ करसंदंशहीनकौ ।
 कादौ द्वितीयापराधे करपादैकहीनकौ” याच०

ग्रन्थिमत त्वि० यन्थिरस्यत्वं मतम् । १यन्थियुक्ते (गांठ-
 युक्ते) स्त्रियां ङीप् “छन्नात्वं यन्थिमतीं दधाना”
 कुमा० (हाडयोडा) २अस्थिसंस्कारहृत्ते पु० भावप्र०

ग्रन्थिमतफल पु० यन्थिमत फलमस्य । नङ्गचट्टे (मान्दार्)
 इति ख्याते हृत्ते राजनि० ।

ग्रन्थिमूल न० यन्थि गुम्फनवत् मूलं यस्य । १गृह्णने
 राजनि० २मालादूर्वायां स्त्री टाप् राजनि० ।

ग्रन्थिस त्वि० यन्थिर्विद्यतेऽस्य सिध्दा० लच् । यन्थियुक्ते
 मेदि० २पिप्पलीमूले न० राजनि० । अथार्द्धके न० शब्दच०
 ४विकङ्कतहृत्ते (वद चि) ५करीरहृत्ते च अमरः । ६तण्डु-
 लीयशाके ७हितायल्यां ८पिण्डाक्षौ ९चोरनामगन्धद्रव्ये
 १०विकङ्कतहृत्ते च राजनि० । भद्रसस्तायां ११माला-
 दूर्वायां १२गण्डदूर्वायाञ्च स्त्री राजनि० । [त्रिका०
 ग्रन्थिहर पु० यन्थिं हरति हर-अच् । अमात्ये प्रन्थिणि
 ग्रन्थीक न० यन्थिक+प्रथो० । पिप्पलीमूले द्वि० को०
 ग्र(ग्ल)प् पु० यन्थि+प्रथो० द्विधा रूपम् । स्तयके । “अथासौ
 दुग्धेन गालादुप(ग्ल)प्सेन, सीमलं व्यू हति” काश्व०
 ण्ट० १।१४।४। य(ग्ल)प्सः स्तयक उच्यते” नारा० ।

ग्रस भक्षणे भा० आत्म० सक० सेट् । ग्रसते अपसिष्ट
 जपथे । उदित् ग्रसित्वा यस्त्वा । ग्रस्तः । “हिमा-
 शुमाशु ग्रसते तन्मृदिमनः स्फुटं फलम्” मावः “समहा-
 नामपि ग्रसं ग्रसे लब्धं यद्वक्ष्या” भा० शा० १७६
 अ० । “य इमां पृथिवीं कृत्स्नां संक्षिप्य ग्रसते
 एनः” भा० व० २६ श्लो० । “राज्यस्ते निशाकरे” भा०
 व० २६६७ श्लो० । ग्रसः । ग्रसनम् । किप् धात्वान्न
 दीर्घः यत् ग्रसौ ग्रस इति ।

ग्रस भक्षणे वा चुरा० उभ० पक्षे भा० पर० सक० सेट् । ग्रस-
 यति-ते ग्रसति अजिपसत्-त अपासीत् अग्रसीत् ।
 ग्रसयाम् बभूव आस चकार चक्र । ग्रसितः ।
 “न च प्रापितमन्येन ग्रसेदर्थं कथञ्चन” मनुः ।

ग्रसन न० ग्रस-भाव ल्युट् । १भक्षणे “ग्रसनादजगरः
 गरीरप्राणहरो न विधातु” सुश्रु० । २राज्या चन्द्र-
 सूर्ययोरुपरागे च ३ ए० स० ५ य० छल्ले त्र्यंशदि